

TA ČR po dvou letech působení

Technologická agentura ČR (TA ČR) byla založena novelou zákona 130/2002 Sb., nyní funguje přes 26 měsíců. Její práci charakterizují následující výsledky:

- TA ČR připravila a uvedla do chodu 4 programy na podporu VaVal, ve kterých bude během let 2011 - 2019 postupně uvolněno téměř 10 mld. Kč.
- Kompletně byl vybudován aparát TA ČR (Kancelář TA ČR, dále KaTA) za podmínek, které byly poznamenány omezenými finančními prostředky, striktními mzdovými limity a z toho plynoucím omezeným výběrem odborného personálu do KaTA, nyní čítající 24 pracovníků.
- TA ČR vybuďovala kapacity hodnotícího aparátu (databáze oponentů, Rady programů, Expertní hodnotící komise). Databáze oponentů dnes obsahuje 636 českých a 129 zahraničních odborníků, přičemž TA ČR systematicky usiluje o zkvalitnění jejich práce.
- První rok se již realizují projekty podpořené v první výzvě programu ALFA, druhá výzva programu ALFA a první výzvy programů BETA, OMEGA a Centra kompetence jsou v současné době ve stadiu vyhodnocování. Vše se realizuje přes určité problémy s informačním systémem (dále IS TA, který je pro každého poskytovatele veřejné podpory základem, bez nějž prakticky nelze pracovat). Je třeba vzít v úvahu, že výběrové řízení na IS bylo možno vyhlásit až po schválení programů vládou, ke zpoždění došlo z důvodu odvolání dvou neuspokojených předkladatelů nabídek IS do výběrového řízení.
- Celkem bylo v těchto programech přijato 1814 projektových přihlášek, z nichž 603 bylo doporučeno k financování.
- TA ČR zpracovala a začíná realizovat strategii rozvoje agentury STRATA 2020.
- TA ČR byla přijata do prestižní evropské sítě inovačních agentur TAFTIE, kde získává cenné praktické zkušenosti včetně možnosti praktického školení personálu KaTA.

Výběr programů, který vychází z poslání agentury a reakce na aktuální společenskou poptávku, byl do značné míry dán aktuální potřebou 9 rezortů, které nadále nejsou poskytovateli podpory VaV. Program Centra kompetence tematicky navazuje na program Center aplikovaného výzkumu 1M a jeho zaměření dále rozvíjí. Vzhledem k oprávněné poptávce po dlouhodobější programové koncepci a na základě analýzy byl předsednictvem TA ČR vypracován návrh koncepce nových programů. Současně byl připraven koncept 3 nových programů (TINA, EFKOM a Strategická centra), z nichž dva byly rozpracovány do finální podoby a EFKOM již byl předložen do mezirezortního připomínkového řízení.

Prakticky všechny aktivity, které TA ČR v současné době provozuje, připravilo předsednictvo TA ČR které se scházelo až na výjimky každý týden (85 zasedání). Předsednictvo rovněž v těsné spolupráci s KaTA realizuje zmíněné aktivity a kontroluje jejich výsledky. Předsednictvo věnovalo značné úsilí budování systému hodnocení, který by omezil klientelistický přístup (který může vést k vysoké korelaci mezi složením odborných poradních orgánů a přidělenými účelovými prostředky). Systém TA ČR se opírá o anonymitu oponentů,

jejich losování, využití zahraničních oponentů (kde je to vhodné a možné) a perspektivně by měl po vzoru progresivních obdobných zahraničních agentur směřovat k vlastním (profesionálním) hodnotitelským kapacitám. Dosavadní zkušenosti v souladu s praxí obdobných zahraničních agentur ukazují, že větší míra profesionalizace i na úrovni ostatních orgánů TA ČR by mohla přinést kvalitativní změnu s ohledem na primární cíl STRATA 2020, kterým je zvýšení konkurenceschopnosti ČR a podpora přechodu ke znalostní ekonomice.

Jako v každé lidské činnosti, i v činnosti TA ČR se vyskytly určité nedostatky - vedle zmíněného zpoždění IS TA to bylo např. velké procento projektových žádostí, vyřazených pro formální nedostatky, které však měly zákonné důvody a které jsou zkvalitňováním programové dokumentace průběžně odstraňovány.

Předsednictvo TA ČR bude i nadále usilovat o naplnění zákonného poslání TA ČR, tj. poskytovat podporu aplikovanému výzkumu a inovacím ku prospěchu české ekonomiky a společnosti. Hodlá se přitom opírat o příklad úspěšných obdobných agentur, zejména ze zemí EU. Svoje činnosti bude TA ČR postupně rozšiřovat i do oblasti podpory žadatelům při realizaci výsledků VaV a případně na rozšíření způsobu financování aplikovaného výzkumu, experimentálního vývoje a inovací.

30. prosince 2011

Předsednictvo Technologické agentury ČR

Karel Klusáček, Miroslav Janeček, Martin Bunček, Vladimír Kebo, Karel Pospíšil